

ועדות בת"ש ושפ"ע
בנושא פרויקט פיתוח ציר ירוק – רובע 9 (מזרח העיר)
מתאריך כ"ג בסיון תשע"ב (13.06.12)

פרויקט
פיתוח ציר ירוק רובע 9
מיטל להבי – סגנית ראש עיריית תל אביב יפו
מינהל בת"ש
אגף שפ"ע
מינהל הנדסה – תכנון ארוך טווח
דיון בנושא ציר קהילה – רובע 9
התקיים בתאריך 13.06.2012 בשעה 16:00,
במרכז הקהילתי בבית ברבור, ת"א-יפו

סטנוגרמה
שושנה בלו

מנהלת הועדה -
זהבה שטיינברג
ע. פרויקטים - ס. רה"ע

על סדר היום:

← פרויקט פיתוח ציר ירוק – רובע 9 (מזרח העיר)

ציר קהילה הינו חלק מ"פשת צירים ירוקים" שפורסת עיריית תל-אביב-יפו בכל רחבי העיר
במטרה לייצר אטרקטיביות להתנוונות לא מאונעת לתושבים בני כל השילאים.
הציר יתחיל בסד' ההשכלה ויאיע אמש הפחולות לעתי וההלנה בצפון אן התקווה.
העתיב ישנה כוונה לחבר את הציר לפארק צפון.

מוזמנים:
נציגי הועדות בת"ש (בינוי ותשתיות)
שפ"ע (שיפור פני העיר)
תושבים ונציגי הקהילה המקומית.
גורמים מקצועיים ונציגי ארגונים סביבתיים רלוונטים :

* * *

מיטל להבי:

אחר צהריים טובים. תמיד אומרים שמי שהגיע הוא זה שמשפיע. אז מי שהגיע, ולא רק היום, אלא גם לאורך המפגשים שהתנהלו בהיסטוריה של הפרויקט הזה, כי יש לו היסטוריה מאד מאד עתיקה. יושבים פה לא מעט אנשים שמכירים את ההיסטוריה שלו עוד מימי גיבוש חזון העיר בימים, ואחרי כן, גם כשגודוביץ היה מהנדס עיר, ובטח ובטח היום, יש לפרויקט הזה היסטוריה.

שמי מיטל להבי, קודם כל, אני סגנית ראש עיריית תל-אביב יפו. האמת שאני ממונה על משאבי חינוך לגיל הרך. נאבקתי נורא לקבל את התיק הזה, שהפך להיות התיק הכי חשוב במדינה. אבל אני גם יו"ר ועדת בת"ש ויו"ר ועדת שפ"ע. בת"ש זה ועדת בינוי ותשתיות, שעוסקת בנושא של כל הכבישים, כל המדרכות, רצועת החוף, שבילי האופניים, תאורה. המרחב הציבורי, בקיצור, כל מה שהוא לא גינות. וועדת שפ"ע – שיפור פני העיר – הוא כל הגינות וכל הפארקים. כלומר, המרחב הציבורי בעצם מנוהל בוועדות שתחתי, אמנם בלי סמכויות, זו ועדה שהיא ועדה ממליצה למערכת העירונית, אבל זו ועדה מאד מאד חשובה, כי במקום להתנהל איתה בסוגיות נקודתיות לקחנו בתחילת הקדנציה, אני וחברי הוועדה שהם מנויים, ישנם חברי מועצה, כל אחד ממנה את הנציגים שלו בוועדה הזאת, והלכנו ועבדנו על נושאים שהם נושאים אסטרטגיים ולא נושאים נקודתיים. קרי, במקום שכל אחד יספר על הגינה ליד הבית שלו, מה בסדר או לא בסדר, ניסינו לקבוע לעצמנו כמה פרויקטים אסטרטגיים שישנו את פני העיר. וזה לא היה פשוט.

מי שיכנס אלי לחדר יראה בחדר שלי תצ"א של תל-אביב יפו. כשאני הסתכלתי על ה-תצ"א הזאת ושאלתי את עצמי איך לעבוד בוועדות האלה, בלי שנגיע שכל חבר בוועדה יטפל בגינה ליד הבית שלו, איך להסתכל על זה אסטרטגית, פתאום מה שהיה בולט מאד מאד לעין, שבעיר יש ירוק, או יש תוואים ויש רשת, וחלק מהרשת היא מאד מאד ירוקה.

[שלום לרב זעפראני, חבר המועצה, אני מאד שמחה שהוא הגיע. זה רק מראה לכם שהנושא מעניין ותודה רבה שהגעת. הוא אמר לי היום במסגרת ועדת בניין עיר שהוא יגיע].

כשהסתכלנו על המפה של העיר ראינו שרשת השבילים של העיר היא נורא נורא חשובה, וכשהבנו שבעצם יש לנו צירי אופניים וצירים ירוקים וצירים כאלה ואחרים, החלטנו ללכת למשימה:

1. של חיבור הרשת בינה לבין עצמה;

2. של יצירת טבעת מסביב לרשת כדי שאנשים יוכלו להסתובב סביב הרשת;

3. האתגר הכי גדול שלנו היה, לייצר צירים שהם צירים אסטרטגיים ולא תשתיתיים. ולמה אני מתכוונת?

בדרך כלל, כשעושים ציר בתל-אביב, זה בגלל שצריך, כבר הגיע הזמן לעשות ביוב ולהחליף מדרכה ולעשות תאורה, ואז, אם כבר עושים משהו, גם עושים אותו בצורה טובה יותר, עם הסטנדרטים החדשים וכו'. אנחנו חיפשנו להמציא לא צירים שהם המצאה שלנו, צירים שקיימים בחזון העיר, פרי עבודה מאד מאד קשה של הרבה מאד שותפים תושבי העיר, אבל לשים על המפה צירים שלא חייבים אותם בגלל תשתית, אלא שהרעיון הקונספטואלי שלהם הוא נכון מאד.

אני אתן לכם דוגמה לציר כזה שלא קיים היום, והוא הציר הבא שאנחנו עומדים לעבוד עליו, ואנחנו כבר עובדים עליו ברמה התכנונית – בין יפו לפארק דרום אין חיבור. לעומת זאת, בין חוף הים של הרידינג עד רמת גן יש חיבור. מי שרוצה הולך קילומטרים בירוק. אנחנו החלטנו לייצר חיבור בין יפו לפארק דרום, שגם בדרום תהיה רצועה מחברת. קוראים לזה ציר קדרון, מאד מסובך, מאד קשה לעשות את זה, כי חלק עובר בחולון, חלק בבת ים, חלק מעל צומת וולפסון, אבל לנו יש אתגר לחבר את יפו לים.

מה שאתם רואים פה, זה הרשת הירוקה של השכונה. המטרה של הצירים האלה זה רשת תוואים צפופים בתוך העיר, שתקשר את כל המוקדים. שיפור הקשר בין הים לבין העיר ולבין מרחבי העיר. אני גם אספר לכם על ציר שלם שאנחנו עומדים לעשות, שיחבר אתכם ישירות לים, בהליכה ברגל וברכיבה על אופניים. אנחנו קוראים לו ציר מזרח-מערב. אנחנו רוצים לשפר את הזמינות של השטחים ואת הנגישות אליהם. אנחנו רוצים לעשות חתכים של רחובות ידידותיים. העיקר זה לשנות את סדר העדיפות ברחוב. אני לא האמנתי על עצמי שאני אעלה יום אחד על אופניים וארכב על אופניים, עם העקבים שלי ועם הגיל שלי וכו'. ויום אחד היה את המרתון בתל אביב והייתי צריכה להגיע לאיזה אירוע ברחוב סלמה, עליתי על אופניים ומאז התמכרתי. ומה שקורה היום במרכז העיר, שכשהולכים ברחובות ורואים את הרוכבים על אופניים, פתאום מבינים שמי שמתחיל – נתפס. ולאט לאט נתפסים. וחלק מזה שנתפסים זה לא בגלל שמסוגלים לרכב על אופניים, אלא בגלל שבאמת יש רשת שמחברת ששווה לעלות על אופניים, כי מגיעים איתם לכל מקום. אנחנו רוצים לשנות את סדרי העדיפויות ברחוב. פחות רכב פרטי, יותר הליכה ברגל.

עידוד טיפול כולל בתשתיות הרחוב. צירים ירוקים, קישוריות בין כל חלקי העיר, מטרה לאפשר התניידות, זאת המטרה של הרשת הירוקה.

כשמסתכלים על האזור שלכם, על האזור של מזרח העיר, רואים את זה ב-תצ"א, לא צריך לחפש את זה רחוק, מי שתכנן את מזרח העיר היה אדם נורא חכם והוא תכנן אותה כמו גדס, של שכונות שכונות, שבנויות בגושי בניינים גושי בניינים, ומסתבר שאת כל הגינות שלכם, את כל גני הילדים שלכם, את כל בתי הספר שלכם, את בית הכנסת, את הכול מישוהו עשה על ציר אחד צפון דרום, שבעצם כשמסתכלים על ה-תצ"א בעין רואים שיש כאילו שדרה ירוקה. היא לא קיימת באמת, היא קיימת ב-תצ"א. ואורך השדרה הזאת הוא יותר משדרות רוטשילד. זאת אומרת, קיים אצלכם נכס במזרח העיר, נכס שעוד לא מוצה ולא נוצל, ושאותו אנחנו רוצים לפתח ולייצר בצורה נכונה. אתם רואים את המקום שבו הוא עובר, הוא אמור לחבר בין כל המוסדות שלכם ותיכף ניכנס לזה יותר לעומק.

מה שאתם רואים עכשיו, לפני שאני אעבור הלאה לתוך הציר הספציפי הזה, אתם רואים את מזרח העיר בכלל ופה אתם רואים כמה צעדים קדימה.

קודם כל, כמו שאמרתי לכם, אנחנו מתכוונים לחבר את מזרח העיר למערב העיר. אני אתן לכם דוגמה לציר אחד – הציר שיתחיל בשדרות ההשכלה, ימשיך לשדרות יהודית, איך הוא ימשיך לשדרות יהודית? עיריית תל אביב עומדת להוציא כסף כדי לבנות את גשר יהודית, כדי שאתם תוכלו לעבור משדרות ההשכלה באופניים לגשר

יהודית, מגשר יהודית לתוך שדרות יהודית, משדרות יהודית לחצות לתוך מרמורק, שגם כן מכיל בתוכו ציר אופניים.

מה שאני רוצה להראות לכם פה, שיש פה חשיבה גם לחבר את מזרח העיר למערב העיר. ואני אומרת לכם שאת המחיר הכי כבד על חיבור מזרח העיר למערב העיר, שזה יעבור דרך הבימה ויעבור דרך שד' הר ציון, המחיר הכי כבד ישלם רחוב בוגרשוב שנכנס לעבודה עכשיו, כי כשאנחנו נעשה שם את ציר האופניים הסופי שיחבר אתכם עד הים עם אופניים או ברגל, כרצונכם, בלי אוטו, שם יהיה המחיר הכי גבוה של ויתור על חניות. וביום שנצטרך להתייצב ליד זה נאמר להם – זה ציר אסטרטגי שמחבר את מזרח העיר לעיר. מזרח העיר זה חלק מהעיר, לכן אתם רואים את תחילת הצירים שרוצים לחתוך מערבה, לאפשר לכם מערבה, ואתם רואים גם את הצירים שקיימים או מתוכננים במקביל בחלק של צפון דרום. אנחנו מדברים על הקטע המרכזי כרגע, משדרות ההשכלה ועד גן התקווה.

יש לנו תוכניות בעתיד, לא עכשיו, אנחנו מחכים שהדרום קצת יהיה יותר עומד על הרגליים ושלא נחבר, יש לנו תוכניות עתיד, שהן כבר מתוכננות ובודקים אותן לעומקן, להגיע עד פארק דרום. זאת אומרת, לאפשר שהחיתוך דרומה יתאפשר בצורה ברורה עד פארק דרום.

אנחנו מדברים עכשיו על שלב הפרויקט הראשון, שמתחיל בשדרות ההשכלה, במפגש עם רחוב עמינדב ובית הספר ניב, דרך גבעתי, ההגנה ועד לפארק שכונת התקווה. עד שכונת התקווה זה השלב שאנחנו מדברים עליו, קילומטר וחצי של דרך.

אני רק רוצה לומר שהמפגש הזה הוא לא מפגש ראשון. שלא כפי שנעשה עד היום, לפני שבכלל התחילו את הפרויקט יצאה הודעה על הפרויקט. וכשיצאה ההודעה על הפרויקט נפגשו אנשי, קודם כל מינהל החינוך עם כל אחד מבתי הספר, ישבו עם מנהלת מנהלת ובדקו איתה את הצרכים שלה, ולצדדי הרב לא הגיעו להסכמות מי יודע מה, כי מינהל חינוך לא היה מתקצב על השביל הזה ולא היו לו תקציבים לתת לבתי הספר במסגרת השביל הזה. אנחנו נסחט ממנו תקציבים לשנת 2013, תיכף אני אספר לכם. אבל כשנכנסו אנשי מינהל בת"ש לתוך העבודה, הם הקצו את הכספים הדרושים כדי לייצר שיפורים מרחיקי לכת בבתי הספר, ואתם תראו את זה, וזה נגזר מתקציבי השבילים. זאת אומרת, מתקציבי השבילים חתכנו תקציבים לטובת בתי הספר בדרך. נפגשו עם כל מנהלות בתי הספר, אנחנו נראה את התוצאות.

הצגנו את הפרויקט לתושבי יד אליהו, היה על זה רובעים ושכונות ממונה, חילקו פלאיירים, מי שהגיע, 40 איש הגיעו. עשינו מפגש עם נציגי תושבים, גילינו שהיו בעיות בדרך, היו התנגדויות. כל אזור בפני עצמו היו המפגשים. המפגשים פה רשומים לפניכם. אני גם יכולה להגיד לכם באופן אישי, שאני יצאתי, אחרי כל המפגשים האלה ולקראת הסיבוב הזה, לקחה אותי שרון דויד, עברתי רחוב רחוב, אתר אתר. עוד בדרך

המצאנו פיתרונות נוספים. נכנסתי גם לבתי הספר. בית הספר היחיד שהיה לא שבע רצון, שזה גיבורי ישראל, נפגשתי אישית עם המנהלת וסיכמתי איתה סיכומים מעבר למה שקיוו פה – ואני אפרט אותם.

בואו נמשיך -

מה שאתם רואים פה זה את השקף הראשון שמראה את הרצף ואנחנו נעבור מקטע מקטע, כל מקטע בין רחוב עמינדב ליצחק שדה, בין יצחק שדה לרחוב הפלמ"ח, ויהיו גם רחובות שנתעכב עליהם בגלל שהם רחובות בלתי עבירים להולכי רגל ואנחנו חושבים שרחוב שהוא בלתי עביר להולכי רגל צריך לקבל גם כן התייחסות, כדי שיהיה באמת רצף.

המקום הראשון שאנחנו מדברים עליו זה המתחם בין עמינדב, יצחק שדה, שם יושב בית ספר ניב לחינוך מיוחד. פגשתי את המנהלת, נפגשתי איתה.

בשקף שלפניכם אפשר לראות - את המצב של בית הספר היום, מתחם בית ספר ניב. אנחנו רוצים להרחיב את השביל, כדי שהשביל באמת יהיה גם עבור הולכי רגל, גם מוצלל. אנחנו מוסיפים 46 עצים בפרויקט הזה כדי להציל וגם כדי שיהיה לו רוחב. הנה מה שאתם רואים מתוכנן.

כמובן, לקחנו שטח מבית ספר ניב כדי לייצר את הפיתרון הזה, ולכן בית ספר ניב, שהסכים לדבר הזה, מקבל את:

הרחוב עצמו מקבל תגבור תאורת רחוב ומקבל נטיעת עצים. אנחנו מארגנים מחדש את כל הנושא של חניה של מורי בית הספר, ללא פגיעה במספר החניות, אנחנו רק מתכננים את זה חכם יותר. יש להם גינה חקלאית – אנחנו עושים להם אפילו בניית חממות בבית הספר. כל השטח של הגינה החקלאית, שתסלחו לי, זה נראה היום כמו שדה קוצים ושדה בור, למרות שקוראים לזה גינה חקלאית, אנחנו הולכים לייצר להם חממות חקלאיות, עם ייעוץ אקולוגי, והם יקבלו את זה בהסכמה עם המנהלת, במקום שהיא רוצה והכול. כמובן תהיה להם גדר מוסדית חדשה. אנחנו מגדרים להם גם את מגרש הספורט, שזה מחוץ לתחום של הזה, אבל הכנסנו לבתי הספר בנדיבות כדי לתת למנהלות כל מה שאפשר היה לתת במסגרת הזאת. הצבת ספסלים ופינות ישיבה בשטח בית הספר. כל הדברים האלה קורים.

זה בית ספר ניב - אני רק רוצה לומר לכם, שמשיחה אישית עם המנהלת, לחצה את היד, אמרה תודה רבה. הגענו ליצחק שדה – אי אפשר לדבר על רציפות ושבילים, לא בין מזרח מערב, כמו שאמרתי, שנתחיל בשדרות ההשכלה ונגיע עד הים, בלי לדבר על מה קורה ברחובות האלה שהם רחובות מוטי תחבורה. ואז אמרתי לכם, עושים גשר. פה הדרך היחידה לעבור זה לעשות תימרור שנותן עדיפות להולכי רגל. מאחר ומדובר בכביש בין עירוני ולא בכביש עירוני, לצערי הרב הסמכות לקבוע רמזור לא נמצאת בידינו. פלדמן כבר מעורב בתוכנית הזאת. טיומקין כבר מעורב בתוכנית הזאת. המתכננים כבר הכינו את הבקשה להגשה ואנחנו מגישים למשרד

התחבורה במסגרת קונספט שלם, שתי בקשות לרמזורים, ומה שנקרא, מיתון תנועה בנקודה מסוימת על הצירים האלה בשתי נקודות לאורך הציר, אתם תראו אותן. זו הנקודה הראשונה שבה אנחנו נדרוש רמזור.

אילאיל:

ומה קורה אם לא?

מיטל להבי:

אנחנו נילחם יקירת. מאחר ומדובר על קונספציה, קודם כל, למה לא נקבל? ואילאיל הגיעה מצפון העיר כדי לשאול שאלות קשות, שזה גם טוב, כי אנחנו נורא אוהבים את המעורבות שלה בתחבורה והיא באמת מבינה ואני שמחה שהיא פה. ואני שמחה על כל עין נוספת שתשזוף את הפרויקט הזה.

הקטע הזה זה בין בת ציון, בקטע יצחק שדה הפלמ"ח. אתם רואים את הקטע. אתם רואים איפה אנחנו רוצים להעביר את הציר. אתם רואים את המצב היום, זה המצב הקיים. אתם רואים את המצב שאנחנו רוצים לייצר אותו. לצרכי המחשה – זו הסיטואציה הכי טובה שאנחנו רואים שאפשר לייצר אותה פה.

ברחוב בת ציון יש היום 8 מקומות חניה. אני ספרתי אותם. בואי נגיד, אם מצטופפים וחונים נורא נכון – 9 מקומות חניה. אני הלכתי ברגל במו רגלי. כי אני אמרתי, כשמורידים לאנשים חניה ברחוב בלוק, ברחוב בוגרשוב – כואב, באמת כואב. 100 מטר משם ראיתי מגרש חום בבעלות עיריית תל אביב, שכיום חונות בו מעט מכוניות ואפשר להכשיר אותו להרבה מכוניות. במרחק 100 מטר - ואני אגיד לך שבלב העיר, אם היו מציעים לי חניה במרחק 100 מטר, הייתי קופצת משמחה.

יהיה שיקום רחוב. יהיה הכשרת ציר ירוק במפלס המיסעה. יהיה תגבור תאורת רחוב ו-8 מקומות חניה יירדו ברחוב הזה ויקשו על התושבים את החיים שגרים באזור הזה. אני חייבת להגיד גם שכשהייתי באזור הזה, ראיתי חצרות, איזה חצרות, אין חצרות כאלה בכל תל אביב. ובחצרות האלה גם אפשר לסדר. אבל זה רכוש פרטי.

אני רק אומרת שיש שם פוטנציאל פיתוח אדיר באזור הזה. אני חושבת שהתושבים הם הראשונים שצריכים להזדקק ולהסתכל על פוטנציאל הפיתוח. בכל אופן, הנזק של החניה, כשיש 100 מטר משם חניה ובאזור הזה בכלל יש חניה יחסית לשאר העיר, אזי אנחנו נתווכח על זה אחר כך,

תעזור לי בעוד כמה דקות שרון דוידי להגדיר את המגרש שאנחנו ראינו במרחק 100 מטר.

הגענו לבת ציון בקטע הפלמ"ח-קלמר. סליחה, אדוני, מר גודוביץ, כשאתה עשית "אם תרצו" אף אחד לא אמר לך שהגזמת. לא כשעשית מגדלים על כרם התימנים ולא שלא יודעת מה עשית. אף אחד לא אמר לך שהגזמת וכיבדנו אותך. תכבד אותי, מהנדס העיר לשעבר, תכבד אותי. זה חלק מהחזון שלך בחזון העיר. אתה היית מהנדס העיר בשנת 99 ו-2000. אתה היית מהנדס העיר כשהמציאו את ההמצאה הזאת.

בת ציון בקטע הפלמ"ח-קלמר, בואי נראה מה הסיפור. כרגע זה המצב הקיים. אתם מכירים אותו. הנה המצב המתוכנן. אנחנו מייצרים שבילי אופניים במקום הזה, לא על חשבון החניה, לא על חשבון רוחב הרחוב וחתך הרחוב של כלי הרכב. אנחנו בסך הכול מוסיפים שביל אופניים בגן הקיים ואנחנו מוסיפים תאורת גן. זה מה שאנחנו עושים באזור הזה בשביל הריציפות.

קלמר משה – אנחנו נסדיר תנועה משולבת של הולכי רגל, אופניים ורכב במסגרת הרחוב הקיים. זאת אומרת, יש לנו פה איזה פקק שבו אנחנו נסדיר את זה.

הגענו למשעול שירה – דרך אגב, יש פה חניון, חניון לא מוסדר, אבל יש פה חניון.

זה המצב הקיים של משעול שירה. זה המצב המוצע, עם תוספת עצים ועם תוספת של נתיב אופניים לא במתחם המיסעה אלא קצת יותר גבוה. אנחנו עושים ככה – הרחבה של המעבר להולכי רגל ולרוכבי אופניים, כולל הכשרת המדרכה המערבית; החלפת עמודי תאורה; נטיעת צמחיה; נטיעת עצים; ושמירת כל הכניסות הקיימות של רכבים למשטח המגרש. הכול יהיה כמו שהוא מבחינת הכניסות.

גן ההרפתקאות – אני רוצה רק להגיד לכם שבמשך הדיאלוגים התוכניות האלה השתנו. אם אני אראה לכם את התוכניות שאיתן התחלנו והתוכניות שאנחנו מציגים היום, אותם תושבים שבאו לפגישות ואמרו – אנחנו לא רוצים את השביל בגן כאן כי זה קרוב למגרש, או עולה על המשחקים שלנו – אנחנו רוצים את השביל שם – הזזנו. היו דברים שעשינו במהלך התכנון ושינינו את התוכניות כתוצאה מהמפגשים אתכם.

גן ההרפתקאות – בואו ניכנס אליו – זה אחד המקומות ששינינו. זה רחוב המערכת, היינו אמורים להעביר את השביל ככה בציר ישר בתוך הגן. ביקשו מאיתנו להסיט אותו, הסטנו אותו. אתם תראו הדמיה עכשיו לא כל כך נכונה כי היא לא מתאימה לסיור שאני עשיתי בשטח.

מה שאתם רואים כאן זה מה שחשבנו לעשות, אבל אנחנו לא רוצים להפריד את שביל האופניים בגדר רשת מהעצים. דרך אגב, זה המקום היחידי שאנחנו עוקרים עצים או מעתיקים עצים. 3 עצים בכל הפרויקט הזה יועתקו, לעומת 46 שיתווספו. מה שאנחנו עושים כאן, הגדר הזאת שמפרידה בין השביל לעצים לא תהיה קיימת. אבל אנחנו, בין משטח המשחקים לשביל האופניים נשים גדר כדוגמת הגדר שקיימת היום. אתם רואים את הגדר הנמוכה הזאת? אנחנו רוצים להפריד את השביל ממגרש המשחקים כדי שאופניים וילדים לא ירוצו אחד על השני ולחבר את השביל כן לעצים. זאת אומרת שההדמיה שראיתם היא לא מדויקת למצב אחרי הסיור

האחרון שעשינו. הגדר תעבור בין השביל למגרש המשחקים ותבטל בצד השני. היא גם תהיה נמוכה, אסתטית, שאפשר לעבור דרכה בחציה ככה, אבל אופניים לא יוכלו במקרה לגלוש לתחום של הילדים שמשחקים. לציר הירוק אשר קיים בגן יתווסף שביל אופניים, תהיה גדר הפרדה נמוכה בינו לבין גן המשחקים. זה המקום היחידי שמורידים 3 עצים ובפרויקט כולו מתווספים כ-40 עצים, כפי שכבר אמרנו.

בית-ספר גיבורי ישראל – זה המקום שבאמת ממנו הגיעו אלי הכי הרבה בקשות, הכי הרבה התנגדויות נקרא לזה, והיה עם בית הספר הזה דיאלוג, גם עם ועד ההורים, גם עם המנהלת, גם אגף חינוך שלא יכול היה לתת מספיק, גם אגף בת"ש שנתן את המכסימום שהוא יכול. אתם תראו למה הגענו עם המנהלת ואני אספר לכם למה הגעתי גם השבוע מול מינהל חינוך בקשר לבית הספר הזה, מעבר למה שתראו כאן. מה שאתם רואים היום זה המצב הקיים. אנחנו עומדים לקחת מבית הספר הזה שטח שאתם רואים אותו פה, של 4 מטר למעשה, 5 מטר, ולייצר קיר תומך חדש.

מה שיקרה זה שבית הספר יזוז, זו הגדר, מאחורי הגדר הזו בית הספר. מה שאתם רואים כרגע זה לא מה עשינו לבית הספר, תיכף תראו מה אנחנו עושים בבית הספר, זה מה אנחנו עושים כדי לייצר שביל. אנחנו מעבר לגדר של בית הספר, אחרי שדחקנו את בית הספר ב-5 מטר פנימה. מייצרים את אותו שביל להולכי רגל, נטיעות עצים ושביל אופניים. מה קורה בבית הספר? אני אגיד לכם שאגף בת"ש יצא מדרכו והתחייב למספר פרויקטים בבית הספר שהם מעבר לשביל. אני אגיד למה התחייבנו ואני אגיד גם מה ביקשה המנהלת מעבר.

יש מגרש ספורט לא מי יודע מה, אנחנו מחליפים לו את כל הגומי, אנחנו מסדרים לו טריבונות חדשות, אנחנו מסדרים לו מתקנים חדשים. את זה אנחנו עושים מ-בת"ש, לא ממינהל חינוך. אני אומרת שעל החשבון של ציר האופניים אנחנו משקיעים מה שאפשר גם בבית הספר.

אנחנו עושים את הנושא של מגרש הספורט. אנחנו מעתיקים את החממה, את הגינה, עוזרים לייצר אותה מחדש. אנחנו נבנה את המחסן שהעתקנו. שני מחסנים אנחנו מעתיקים, לפי דרישת מנהלת בית הספר אנחנו נזיז אותם למקומות המדויקים שהיא מבקשת מאיתנו. מה שקורה בסך הכול של בית הספר הזה, קודם כל תדעו לכם שמי שהולך היום בשביל שצמוד לבית הספר הולך במעבר פרטי. זה מעבר פרטי בבעלות פרטית. ויש פה מצב כמעט לא חוקי, שאנחנו מכשירים אותו. לכן אנחנו מבטלים את המעבר בשטח פרטי, אנחנו יוצרים מעבר שהוא מרחב ציבורי גם להולכי רגל וגם לרוכבי אופניים; אנחנו עושים תאורת רחוב חדשה; אנחנו עושים שיפורים תנועתיים ברחוב 116 ללא שינוי במספר מקומות החניה, פה לא יירד אפילו מקום אחד; אנחנו עושים גדר חדשה; מעתיקים את המחסנים הקיימים ובונים חדשים, שלא תחשבו, עושים לכם את המחסנים; מוסיפים טריבונות במגרש בית הספר, במקום אלה שאנחנו מעתיקים יקבלו טריבונות חדשות; עושים הצבת ספסלים, פינות ישיבה, מתקני אופניים בשטח בית הספר; הקמת גינה חקלאית; הקמת קיר תומך; שילוב מתקנים לקשירה.

מה שלא רשום פה ואני מוסיפה – אנחנו מתחייבים לעשות במסגרת השביל גם את מגרש הספורט הפתוח ומנהלת בית הספר ביקשה מאיתנו שיפוץ כללי לבית הספר ואולם הספורט. ואני חייבת להגיד שדרכתי באולם

הספורט שלה והרצפה קצת קרועה והקירות קצת מתקלפים והמתקנים לא בסדר וכו' וכו'. אני לא יכולה להוציא את זה מ-בת"ש, כי בת"ש עם כל הכבוד ממונה על מדרכות ודרכים. מה שאני יכולתי להוציא במרחב החיצוני הוצאתי. עשיתי ישיבה עם דרור לוטן וקיבלתי הבטחה אחת מבוססת והבטחה אחת לא מבוססת. ההבטחה המבוססת זה שממחר בבוקר יש לך מישהו, את תהיי איתו בקשר, אנחנו נוציא מכתב, שילווח את בית הספר להכנת פרוגרמה. הנה, את נמצאת פה, רק פרוגרמה. פרוגרמה לכל מה שנדרש בבית הספר הזה כדי להעביר אותו, כדי שתהיה לנו דרישה תקציבית ל-2013. תפקידי יהיה להציב את הדרישה התקציבית ב-2013 כדי להביא שיקום לבית הספר. ואני מדברת על אולם הספורט הפנימי. אני מדברת על שיקום הקירות שלה. אני מדברת על כל מה שאנחנו לא נותנים, שאת צריכה להקציב למתכנן. נורא חשוב לאנשים פה להקשיב, זה משהו שהשגנו מעבר למצגת, ודרור לוטן אמר לי זה שהוא יכול להקצות את המתכנן לביצוע פרוגרמה וכתב כמויות ותקציב. מהנקודה שהוא מביא לי תקציב זה תפקידי בתקציב 2013. סככה גם ושליש בית ספר מקורה מעל הרחבה המרכזית. פרוגרמה גם לקירוי המגרש המרכזי שהיא עושה מסדרי בוקר. וסגרתי איתו גם מבחינה תכנונית שזה חוקי. כל זה פרוגרמה אדריכל, תקציב יבוא אלינו ל-2013.

לה-גרדיה – אותו סיפור של יצחק שדה. אי אפשר לחצות את זה בלי רמזור. אנחנו פונים למשרד התחבורה, כמו שאמרתי, הבקשה בהכנה, עם פלדמן וכולם, לעשות רמזור. זה נמצא בתהליך הגשה. שטח ציבורי פתוח (שצ"פ) בקטע לה-גרדיה, ליד בית ספר רוקח. אגב, בית ספר רוקח פלש עם הגדר האחורית שלו לתוך השטח הזה. אתם רואים פה שטח שאני רוצה להגיד לכם משהו. לוועדה המקומית הגיע לא פעם ולא פעמיים הבניינים האלה של שיכון ובינוי. ועל הקטע של החורשה יש הרבה מאד זמימות. אני אומרת לכם שבזה שאנחנו מייסדים את החורשה הזאת כחלק ממערך של ציר ירוק אסטרטגי, אתם באיזו שהיא צורה מגנים על החורשה הזאת. אני אומרת לכם את זה באחריות, כי אני מכירה את התוכניות שהגיעו של שיכון ובינוי, מספר פעמים נעצרו בוועדה. אבל מה שאנחנו יודעים זה שמה שנעצר זמנית לא נעצר קבוע. והדרך לעצור קבוע זה במקום שבו רוצים לייצר את המשמעות הירוקה, צריך לתת לזה אסטרטגיה בעלת משקל עירוני כל כך גדול שהיא תעצור תוכניות לפרויקטים מניבים ליזמים. והמבין יבין.

הנה המצב הקיים כרגע, יש שם חורשה, מאחורי הבניינים של שיכון ובינוי, שמתפוררים. אנחנו מתכוונים להעביר שם שביל אופניים ושביל להולכי רגל, נפרדים, בלי לפגוע באף עץ, תוך התחשבות בקיים. דרך אגב, השבילים יהיו יותר בצבע האפור ולא הצבע השחור. היו מצגות שעשו לי כבישים שחורים לאופניים ואנחנו רוצים שבילים כמו ברוטשילד. קצת צבע נעים לעין שמשתלב עם הסביבה.

מה שקורה פה זה פיתוח שביל אופניים ושביל הליכה תוך פגיעה מינימאלית. הקמת תאורה בחורשה, תאורה מינימאלית, תאורה שלא תפגע גם בחי ובצומח ולא תבריא אותם, אבל שתאפשר גם שימוש בשעות הערב. העתקת גדר בית ספר אל גבול המגרש המקורי, אל גבול המגרש שלו. ביטול החריגה. אנחנו נעשה להם גדר חדשה. בדרך נשקם להם את הגינה. בדרך נעשה להם ספסלים, פינות ישיבה, נישות, מתקני אשפה, קשירת אופניים. בכלל, כל בתי הספר יקבלו מתקנים וזה רק יעשיר.

הקטע האחרון לדעתי זה מיגור עד בית ספר רוקח, זה המצב הקיים. אנחנו פה לוקחים ועושים את שביל האופניים בצד. למעשה אנחנו עושים הכשרת שביל אופניים במפלס הכביש ותגבור תאורת הרחוב הקיימת. כמעט ולא נוגעים ברחוב הזה. אין לו עקרונות מרחיקי לכת, זה עקרונות מינימאליים.

מעלה - אתם רואים את המצב המתוכנן, ששוב פעם אנחנו מרחיקים גדר, שוב פעם אנחנו עושים את זה על חשבון בית הספר. בית ספר מעלה היה שותף איתנו בדיאלוגים, הכול בהסכמה. ואני רוצה להגיד לכם, היתה פה מנהלת שלא הסכימה והעמידה תנאים להסכמה. ואף אחד לא עומד עם אקדח לרקה למנהל שדואג לתלמידיו ולבית ספרו. להיפך, מקשיבים והולכים במכסימום מה שאפשר. אנחנו גם שם מקימים גדר ובשטח בית הספר מטפלים להם באותו שטח שלקחנו כדי לייצר סביבה יותר נעימה.

בתוך וינסטון צ'רצ'יל עצמו אנחנו סוגרים את היציאה והכניסה מרחוב נגבה כדי להגביר את הבטיחות של הולכי רגל. אנחנו עושים רה-ארגון תחבורתי להסדרת חניה ועושים שינוי בהסדרי תנועה. תיכף יתנו לנו פירוט, אם מישהו יצטרך לשמוע יותר על העניין הזה.

בבית הספר עצמו אנחנו מקימים את הגדר. עושים הכשרה של מגרש חניה למורים. מציבים ספסלים, מתקני אופניים, עם כל הסטנדרט הזה שכשאנחנו נכנסים לבית הספר ובעצם מזיזים לו את הגדר.

הגענו לרחוב גבעתי - זה איפה שאנחנו רוצים לעבור, בין נגבה להגנה. אנחנו מראים מצב קיים. אתם רואים היום את המצב המתוכנן. אתם רואים את ההרחבה של המיסעה. אנחנו עושים שיקום מדרכות וכבישים, הקמת תאורה ושינוי חתך רחוב ללא פגיעה ב-שצ"פ. זאת אומרת, אין שום פגיעה בצמחיה, אין שום פגיעה בגינה. השינוי בחתך הרחוב הוא בין חשבון המדרכה לחשבון הכביש לטובת החצייה הבטוחה של התושבים.

תודה על ההקשבה. אני רוצה להגיד רק משהו לפני שמתחילים עם שאלות ותשובות, וכולם יקבלו זכות דיבור, ולא את כל התשובות אני אדע.

הרב זעפראני נמצא פה, תיכף אתה תגיד גם כמה מילים, קודם כל כפוחח, מתוך כבוד לחבר מועצה שהגיע. אני רוצה להגיד עוד משהו, כשאני הסתובבתי במו רגלי לא הספקנו לעשות את כל הדברים הקטנים. עברתי ליד גן של נעמ"ת וראיתי ששביל האופניים עובר ליד גן. והאמת היא שכאב לי לחשוב על הורים שיוצאים ישר לשביל אופניים עם עגלה ושזה נראה קצת לא בטיחותי. זאת אומרת, לא עושים שביל אופניים כדי לפגוע ביציאה וכניסה מגן ילדים.

לכן, שרון ואני כשהסתכלנו, ראינו שלגן הזה יש כניסה מכיוון כביש לה-גרדיה. יש שם רחבה כזאת מוזנחת שמשמשת היום לחניה. ויש שם איזה מחסום בין השער, שכאילו לקשירת עגלות. אנחנו החלטנו שניכנס לשם, נשנה את מיקום השער, נאפשר להורים לא לצאת ישר לשביל האופניים אלא לצאת לתוך רחבה מוגנת של 100 מטר, שהיו לא משתמשים בה, רק לחניה בשורה הראשונה, ויש שם כמה עשרות מטר פנויים, רק שזה אבק וזה לכלוך והכניסה היא לא טובה, ואנחנו נכשיר את זה כדי שתהיה כניסה יותר טובה.

עוד משפט אחד אני רוצה להגיד. אני חושבת שזאת הזמנה למזרח העיר להיות חלק מתהליך אדיר שקורה בעיר תל אביב יפו. איפה שהוא מזרח העיר, תמיד אומרים שהיא מנותקת מהעיר בגלל האיילון. זה לא רק בגלל האיילון, זה בגלל קונספציה. השביל הזה, בניגוד לדרך משה דיין, שכולכם תיכף תזכירו אותה בטח, הוא לא מיועד ליום יומיים. מי שיילך על משה דיין יגלה שבבוקר מוקדם ואחר הצהריים, בשעות הכניסה והיציאה מהעבודה, הדרך הזאת מפוצצת והיא לא משמשת אף אחד בשעות שהן לא שעות יציאה וכניסה מהעבודה. כן, דרך משה דיין נועדה לשרת תעסוקות. ואם מישהו חושב שהיא לא מספיק מנוצלת היום, ברגע שכל התעסוקה על שדרות ההשכלה וכל התעסוקה במתחמי החכירה יתפתחו, דרך משה דיין הזאת תנוצל מאד מאד על ידי יום יומיים שאולי לשמחתנו יעדיפו להגיע עם אופניים או עם 'שאטלים', כמו שאנחנו עושים היום לרוטשילד, בגלל הפיקוק אנחנו מתכננים 'שאטלים' שיגיעו מהרכבת. זו דרך שלא נועדה ליום יומיים, זו דרך שכונתית פנימית, זו דרך שאמורה לשרת את באי בתי הספר, בדרך בין בתי הספר לגינה. ציר ירוק לטובת התושבים.

אני רואה פה את נטע דויד ואת רואה פה את כרמיה ואני רואה פה גם את רנר, ואני רוצה להגיד, כשאני לא הייתי חברת מועצה, כשהייתי יו"ר ועד שכונה, עם האנשים האלה פה ואולי עם עוד אנשים שאני לא מזהה את פרצופם, לקחתי חלק בתוכנית מאד מרשימה של עיריית תל אביב דאז, שנקראה חזון העיר. ישבו אנשים מכל אזור ואזור בעיר ודמיינו חזון לאזור שלהם. השביל הזה הוא חלק מחזון של תושבים. תושבים ישבו ואמרו – 'אנחנו רוצים'. הוא לא היה בסדר העדיפות, כי אני אומרת לכם, זה ציר אידיאולוגי, זה לא ציר תשתיתי. עיריית תל אביב עקרונית יכולה לוותר עליו. לא צריך לפתוח בו ביוב ולא צריך לפתוח בו ניקוז. זה ציר שהוא מתנה, מתנה אמיתית לכל מי שרוצה בפיתוח מזרח העיר. ומי שגר לאורך הציר הזה, נכסיו יעלו.

אני עכשיו אתן שולחן שולחן לפי הסדר, קודם כל הרב זעפראני, ברגע שהוא ירצה, לפי הסדר.

הרב שלמה זעפראני:

קודם כל שלום לכולם. ברשות הסגנית, ממש כמה דברים קצרים. דבר ראשון – אני בעד שבילי אופניים. אני חושב שזה דבר מבורך ובריא וטוב, מהרבה סיבות, למרות שרבנים בדרך כלל לא רוכבים על אופניים. אבל אין ספק שצעירים או מבוגרים אחרים שרוצים לרכוב זה דבר טוב. רק מה שאני חושב שלפעמים עושים תוכניות ורוצים לעשות דברים, המטרה, איך שאומרים, מול הפרצוף, ואז חושבים שזה דבר – בואו נעשה, היעד – ולא מספיק חושבים על ההיבטים הקטנים שלפעמים התושב והאזרח הקטן שנמצא באיזה שהוא מקום מתגורר, שזה פוגע בו. לכן אני חושב שרוב התוכנית היא ממש רצויה ויפה וטובה, ואולי יש פה דברים שמועילים לנו כתושבי השכונה. אני חושב שיש שם הרבה דברים שאולי עד היום לא היה לנו איפה ללכת ועכשיו יהיה לנו גם שביל ללכת, יותר קצר ומקצר ולא לעבור בין בניינים. יש פה הרבה מעלות.

אני חושב שיש כמה נקודות, אולי יש אנשים נוספים שמרגישים, שיש להם קצת בעיה עם כמה נקודות, כמה מקטעים, בשביל יש פה את הערב הזה שכל אחד יבוא ויגיד את מה שכואב לו. ואני חושב שאפשר לבחון כל דבר לגופו של עניין ואולי לשפר דברים מסוימים במקטעים השונים, כל אחד מה שיעלה פה.

אני רק רוצה פשוט לעורר שתי נקודות:

נקודה אחת – אחד המקטעים שאני במקרה גם גר ליד זה ואנחנו חשים את זה – העלו את הקטע של בת ציון. גב' להבי, לפני כחודשיים הוצאתי מכתב, ברחוב בת ציון, מי שמתגורר במקום, במקטע הזה, באזור הזה, יודע, ואני גם דרך אגב העליתי את זה במועצת העיר בנושא של החניה של היכל הספורט. כל תושבי יד אליהו, אפילו אלו שגרים במזרח יד אליהו, ממש בקצה, סובלים בשנה שנתיים האחרונות בפרט, בנושא של החניה. במשך היום יש חניה, כי אנשים הולכים לעבודה, נוסעים עם הרכב. אבל בשעות הערב ואחר הצהריים, ובימי חמישי בפרט, לפעמים צריך להסתובב ממש אולי חצי שעה עד שמוצאים מקום חניה. הסיפור נולד לי, שכן שגר בבניין שלי, אני יצאתי מחניה והוא ישב בתוך האוטו, בחניה כפולה, והבן אדם הזה ממש בכה. הוא כל כך שמח שאני יוצא מחניה שהוא יכול להחנות. הוא אומר – אתה יודע כמה פעמים הסתובבתי בשכונה לחפש מקום? ואני לא מוצא. איזה מזל שאתה עכשיו יוצא, אני יכול להחנות במקומך. חצי שעה הוא יושב ברכב, מחכה איפה לשים את הרכב. כשאני חזרתי לי היתה בעיה. אבל למזלי הטוב, אמא שלי שתהיה בריאה, היא גרה ממולי ויש לה חניה מתחת לבניין, אז כשאין מקום אני פשוט הולך ומחנה את הרכב, זה שני בניינים לידינו, אז אני מחנה שם. גם כשאנשים חוזרים מהשוק, הם רוצים להוריד את המצרכים, ואז יש להם בעיה איפה להוריד. הם לא יכולים במרחקים, בפרט שיש הרבה אוכלוסיה מבוגרת שקצת קשה להם לסחוב את הסלים.

מה שאני חושב, רוב הדרך אין בה בעיה של חניה. אחת הבעיות של חניה זה הקטע של בת ציון. כיוון שאני מכיר את הרחוב והוא רחוב מאד מאד קצר ואין בו הרבה תנועה, אפשר להשאיר, לא יקרה כלום לרוכב אופניים שיסע על הכביש באותו מקום. אפשר לצייר שבמקום הזה גם נוסעים קצת יותר לאט, האטת תנועה, ורוכבי האופניים בקטע הזה, כך שתישארו גם החניה לתושבים, התושבים לא יינזקו ויוכלו באותו קטע, רוכב אופניים יכול לנסוע, לא חייבים לייצר לו שביל מיוחד שהוא ירכב על האופניים באותו קטע. אולי אפשר לצמצם קצת את המדרכה, שיהיה יותר רחב, שיהיה יותר נוח, אבל אני לא חושב שבשביל זה צריך לבטל את החניה. כדאי לבחון את זה ואני חושב שזה דבר יעיל וזה יוריד הרבה הרבה בעיות לכל תושבי האזור. לא ש-8 החניות האלה הן מצילות, אבל כמובן כל חניה אחת עוזרת מאד.

דבר נוסף – יש בעיה בציר הזה בכלל של רוכבי אופניים ביצחק שדה. פעם יצחק שדה, היה אפשר לנסוע בו ממש בצורה סבירה, במהירות סבירה. לאחרונה, אני משתמש בציר הזה הרבה מאד, כל רכב, מאז שעשו שם שביל אופניים, זה ממש סכנת נפשות. לפעמים מישהו נכנס לרכב או רוצה לצאת מהרכב והוא פותח את הדלת, ואנשים נוסעים שם, וממש כמעט ברגע האחרון, אם הוא במהירות סבירה אז הוא יעצור, הדלת נפתחת. אבל כמה וכמה פעמים אני ראיתי את זה במו עיני, שמישהו פותח את הדלת לצאת מהרכב והוא ממש כבר בכביש, וזה דבר מאד מאד מסוכן. מה שכן, זה גם גורם לפקקים בציר הזה, מפני שמישהו שרוצה להחנות, הוא חוזר

מהעבודה, הוא תופס את כל המסלול בכדי שהוא יכנס. וזה גם קצת קשה להיכנס, זה לפעמים מקום קטן, גם יש הרבה מכוניות, אין הרבה חניה. ואז נשאר רק מסלול אחד וזה ציר מאד חשוב, שהוא, איך שאומרים, מנקז את התנועה בסוף היום לכיוון מזרח ואלה שרוצים בכלל לצאת מהעיר.

דבר נוסף, ברגע שאתם תעשו שם רמזור, זה יעשה בכלל פקק גדול. כי יש אחרי כן עוד רמזור ורמזור לפני כן, צריך לבחון את זה. אני לא יודע אם זה כל כך יעיל. זה כמו באיזה כביש מהיר שרוצים לעשות שם רמזור. אמנם זה לא כביש מהיר כל כך, אבל זה קצת בעייתי. גם רוכב אופניים יכול לעצור. ברגע שאין תנועה שיחצה, לא קרה כלום, הוא לא חייב כל הזמן לנסוע. גם ברמזור הוא יצטרך לעמוד באיזה שהוא שלב. אז בשביל מה רמזור? אני לא יודע.

דבר נוסף אחרון שאני רוצה להעיר – יש בקטע הזה, ברחוב בת ציון, ישנו בית כנסת. אנחנו, תושבי יד אליהו, ברוך השם, דתיים ואלו שאינם דתיים, חיים בשלם, חיים בשלווה, זו שכונה שאחד מכבד את השני, כל השנים, תמיד היה הכול טוב ויפה. אני לא חושב שזה, בחרתם, אולי באמת אין הרבה מקומות אחרים, אני לא יודע, צריך לחשוב על זה, על איזה רעיון, זה לא יהיה כל כך מתאים. למרות שאני גם לא רואה כל כך רוכבי אופניים שנוסעים ומשתמשים בשביל הזה. אני לא יודע. אולי בעתיד. אבל יש לי חשש שממש מול בית הכנסת, אנשים יוצאים מבית הכנסת בשבת ורוכבי אופניים, אחד אחרי השני נוסע. הלוואי שיהיה רוכבי אופניים, אבל אולי לא בשבת. אז צריכים לקחת את זה גם לתשומת לב. יש שם מתחם של בתי כנסת, הרבה תושבים דתיים באזור הזה, ואני חושב שזה קצת יפגע ברגשותיהם וכדאי לחשוב על איזה רעיון או צמחיה להסתרה וכדומה.

מיטל להבי:

אני לא עונה לכולם, אני לא עונה על הכול, אני רק אגיד משהו אחד. השביל תוכנן להיות ליד בית הכנסת, הוא הועתק לצד השני כדי לייצר מרחק. דבר ראשון. דבר שני – כל הקונספציה של השביל הזה, להבדיל ממש דיון ולהבדיל מיצחק שדה, זה שאין חניה ליד השביל. שלא ייווצר המצב שפותחים דלת ופוגעים ברוכב אופניים. כי אנחנו חשבנו שהשביל הזה הוא לא בשביל כל אחד, הוא בשביל התושבים, המשפחות והילדים שלהם. זו הכוונה של השביל. ולכן, אין חניה ושביל לידה. יש הפרדה מוחלטת, שלא כמו במשה דיון ולא כמו ביצחק שדה. זה סוג אחר של ציר, ציר שקראנו לו ציר קהילות, וכולו מכוון לביטחון ילדים בדרך לבית הספר.

רחל:

אני בכמה דברים מסכימה עם הרב זעפראני. שמי רחל, אני גרה ב-הפלמ"ח. אני מסכימה איתו, אני לא מסכימה איתו עם הרמזור, כיוון שגם כשאני מנסה לעבור שם את הכביש יש לי בעיות רציניות. זאת אומרת שגם להולכי

רגל צריך שם רמזור וצריך רמזור גם ביגאל אלון הפלמ"ח, שמאד מסוכן, והוא מופיע ב-תב"ע של התוכנית ובכל זאת לא עשו אותה והסיפור הוא אין תקציב, שזאת החוצפה הכי גדולה.

למה אני אומרת? אני הכול מסתכלת. את אומרת, שם, בסביבת רחוב קלמר על יד בית הכנסת, יש מגרש שהוא כאילו חניה וכאילו להרחיב אותו. רחוב קלמר הוא רחוק ירוק. ה-תב"ע שם היא ירוק. התושבים ביקשו שתהיה להם חניה וכאילו עשו שם רחוב הולנדי. אבל לא יכולים להכשיר רחוב הולנדי ולעשות שם חניה. למרות שמאד סובלים ברחוב הזה.

אותי השביל מדאיג מדבר אחד, שהוא יהפוך לשביל אופנועים. מה אנחנו עושים עם האופנועים? זה הדבר הכי חשוב שמדאיג אותי.

יש עוד משהו, השביל הזה, כמו שאני ראיתי אותו בתוכנית, למעשה הוא שביל שמופיע באיזה שהוא מקום, מצד אחד הוא לא מתחבר לשום מקום ומצד שני הוא לא מתחבר. יש איזו תוכנית שאתם שלחתם. בנוסף, רציתי לשאול עוד משהו. מה תהיה ה-תב"ע שלו? איזו סוג אדמה זאת? אני לא רוצה שאי פעם יבואו ויכשירו את זה לכביש, כיוון שזה עובר בין בתים. זאת אומרת, הגנה נגד העניין של בתים. זה מה שחשוב ואלה בעצם הדברים החשובים.

מיטל להבי:

תודה רבה. את תקבלי התייחסות - הנושא של האופנועים הוא כל כך כבד שאני לא רוצה לענות בדרך. אנחנו רשמנו לעצמנו.

נטע דויד:

שמי נטע דויד ואני תושבת ביצרון מזה כ-20 שנה. אני מסתכלת על הציר הירוק הזה, בכלל על הציר הירוק הזה ועל הציר הירוק מזרח מערב ביצרון ים, ובשבילי זה חלום שהתגשם.

אני לובשת הרבה מאד כובעים – אני גם תושבת השכונה, אני גם אמא, אני גם רוכבת באופניים בעצמי לעבודה, אני גם אדריכלית ויועצת לבניה ירוקה, אני גם ספורטאית שנוסעת באופניים ועושה ריצות ארוכות – ומכל הבחינות השביל הזה הוא שביל שעבורי ועבור תושבים כמוני הוא מעולה, ממש כהגשמת חלום, בכל הכובעים.

אני רוצה להגיד שהעירייה מפנה פה משאבים שהם אך ורק לטובת התושבים. ככה אני רואה את זה. זה גם נעשה בראייה מאד מאד רחבה, ראייה ארוכת טווח, ראייה שמקדמת את העיר לכיוון הנכון, לכיוון שהתושבים מפחיתים את השימוש ברכב פרטי, ברכב שמזהם, ומתחילים יותר ללכת ברגל ויותר להשתמש באופניים. ומי שינסה להשתמש באופניים פשוט יראה שזה 10 דקות רבע שעה מכל נקודה לכל נקודה. זה הכלי הכי נוח והתחבורה הכי נוחה בתוך העיר. אנחנו רק צריכים שיהיה לנו גם בטוח לנסוע ושמכוניות לא ידרסו אותנו ושיהיה לנו צל. והתכנון הזה עושה את כל הדברים האלה.

הבעיה היא שהמצב הוא כך שאם אנחנו נמשיך בקצב גידול האוכלוסייה כולנו לנהוג ברכב, אף אחד לא יוכל להגיע לשום מקום. הדרך הנכונה, גם רואים את זה בכל הערים הגדולות בעולם, ניו-יורק ובאירופה, הדרך הנכונה לעיר שהתושבים שלה מקבלים איכות חיים, זה ללכת לכיוון הזה, ללכת לכיוון של לעודד הליכה ברגל ולעודד נסיעה באופניים.

אני גם מסתכלת על זה, בוא נגיד שסדר העדיפות הכי חשוב שלי זה כאמא. כשאני מסתכלת על איך שהבנות שלי יוכלו לנסוע באופניים בבטחה, להגיע לבית הספר, להגיע לים, להגיע מהשכונה שלי לים מבלי שאני אצטרך להסיע אותן, בשבילי זה פנטסטי. ואני חושבת שהציר הזה שמחבר את כל בתי הספר וילדים הולכים ברגל בבטחה, מגיעים מהבית שלהם לבית הספר, ואני רואה פה שכל הפרויקט הזה, 8 חניות, אז נכון שלתושבי אותו רחוב זה קשה, אבל כשאתם מסתכלים בראייה היותר גדולה, אתם נשכרים, כי אם העיר הולכת לסדר עדיפות של מכוניות, אז אנחנו כבר ראינו את התוצאה, זה עוד יותר מרחיב את הפקק מכיוון שיותר מכוניות מגיעות כי יותר נוח להם להגיע לעיר, אז הפקק עוד יותר נעשה יותר גדול ואנחנו נושמים את כל הזיהום הזה.

מיטל להבי:

תודה רבה.

נגה סולמי:

אני חושבת שהיא טענה בזה שמי שנוסע ברכב, גם אם יהיה שביל אופניים, לא ייסע באופניים. אני לא אסע. אני הולכת הרבה ברגל, בכל יד אליהו. כשאני הולכת בשדרות שיש אופניים, הם מפריעים להולכי רגל. הולכי רגל ואופניים לא הולכים ביחד. הולכי רגל זה לבד, אופניים זה לבד.

מוכח בכל העיר, במקום שיש שביל לאופניים, אופנועים וקטנועים נוסעים. אני במקרה מתנדבת גם במשטרה, גם בתנועה, ואני רואה את זה לאורך כל העיר. כל שביל אופניים הופך להיות לשביל של אופנועים, שזה מסכן ביותר את כל הולכי הרגל.

לאורך יד אליהו ולרוחב יש לנו צירים לאופניים, ביצחק שדה, משה דיין. אני לא מוצאת לנכון להכניס לתוך השכונה עצמה שביל לאופניים שיסכן ילדים שמשחקים גם ברחוב, משחקים בשכונה, משחקים בגינה. רוכבי האופניים לפעמים נוסעים, כשאני הולכת במדרכות הם נוסעים על מדרכות, הם בחוסר אחריות נוסעים, הם הרבה פעמים פוגעים בהולכי רגל כשהם נוסעים על מדרכות, הם מהווים לפעמים מטרד. אמנם אופניים זה דבר בריא ומאד רצוי בעיר, אבל לא בתוך שכונות אלא בתוך צירים ראשיים. ואם בשכונות, בזהירות יתר, לא במשולב עם ילדים, לא במשולב עם הולכי רגל. תודה.

חני:

שמי חני, ואני בשני כובעים – פעם אחת אני תושבת השכונה, ופעם שניה אני יו"ר ועד הורים של בית-ספר גיבורי ישראל. ואני רוצה להגיד שיש בעיה בטיחותית. אני לא רוצה לחזור על מה שאמרו, אבל הקטע של האופנועים, חייבים לתת לו מענה, ובייחוד בין הקטעים שבין לה-גרדיה לבין יצחק שדה, כי אנחנו יודעים שזה עכשיו יפתח ערוץ שבין לה-גרדיה ליצחק שדה. ואם יהיה אפשר לשים את הגדרות המשולבים בין לה-גרדיה לבין יצחק שדה, ימנע את המעבר של האופנועים, כי ברגע שאתה שם את הגדר המשולבת, זה משהו שיכול למנוע את המעבר של האופנועים, למרות שהם יכולים לעבור גם בגדר המשולבת, אבל זה משהו שיכול למנוע. וכמו שאמרת, אנחנו רוצים שהילדים שלנו יגיעו בבטחה לבית הספר ויחזרו בבטחה מבית הספר הביתה. ואם יינתן מענה בטיחותי לשביל, אנחנו בעד השביל. ובתור אמא אני מאד אשמח שהילדים לכך.

מיכל:

שמי מיכל (מרחוב בית אורן) ואני לא ארחיב. אני באתי לפה תמוך בפרויקט הזה. לדעתי זה פרויקט מקסים. אני גם יודעת על עוד אנשים שתומכים, שלא יכלו להגיע. זה פשוט פרויקט מקסים מקסים מקסים. אני חושבת שהשביל הזה יתרום לשכונה הרבה מאד. זה פשוט פרויקט מקסים ורעיון יפה.

מיטל להבי:

תודה רבה.

נעמי פולק:

שלום, שמי נעמי פולק ואני גרה ברחוב בת ציון 58 שנים. פשוט בגילי קשה לקבל וקשה לבקש שאני אתחיל לנסוע באופניים. אנחנו נוסעים באמת, יש לנו רכב והרבה הולכים ברגל. שני הדברים נכונים. אבל, כמו שהרב זעפראני אמר, להוציא את האוטו, ברגע שאת יוצאת מהאוטו, אם השגת כבר מקום, כי בערב, אחרי השעה ארבע, גם עכשיו, את הולכת, את תראי, לא ב-הפלמ"ח ולא בבת ציון ולא למטה איפה שהעירייה, אין מקומות חניה. זאת אומרת שמישהו, אני לא יודעת מה שמו, מהעירייה, שאני דיברתי איתו כשביקרתם בבת ציון, אמנם בשעה תשע וחצי בבוקר, שזה ריק, אבל בשעות שזה מלא אין. אז הוא ענה לי שיש בעיה של חניה בתל אביב. אז שאלתי אותו רק – אז צריך להוסיף עוד בעיה לבעיה? אין לזה שום הצדקה. אבל אני חושבת שאפשר לסדר, כמו שהציעו, ברחוב בת ציון לא כל כך הרבה נוסעים עם אופניים, שיסעו על הכביש, על יד המדרכה, על המדרכה אסור. זה מה שאני יכולה רק להציע.

מיטל להבי:

אנחנו נתייחס אחר כך. אבל אני רק רוצה להגיד עוד פעם מה שאמרתי מהתחלה. מטרת השביל הוא ילדינו ושכונותינו ומשפחותינו. ולכן, לא יהיה חיבור של שביל ליד חניה, מפני שבדיוק מה שקורה ביצחק שדה ובדיוק

מה שקורה במשה דיין, אנחנו לא רוצים. את יצחק שדה ומשה דיין נשאיר לכל מיני מבקרים חיצוניים, אבל בשביל הפנימי של השכונה, בין בתי הספר, 100% בטיחות, זה הכלל הראשון.

אילנה רבינוביץ:

אני גרה שם. אני גרה בעמק איילון פינת יד לבנים. אני נציגה של בניין ברחוב יד לבנים מספר 20 וזה גובל גם בעמק איילון 13.

אנחנו מתנגדים בתוקף, כל הדיירים, יש שם עורך דין שהיום היה בבית משפט שלא יכול היה להגיע, אני דיברתי עם כמה דיירים ויש פה את הוועד של הבניין, אנחנו מתנגדים בכל תוקף שייקחו את החצר שלנו ושימו שם אופנועים ושביל לאופנועים ואופניים וכל זה. אנחנו מתנגדים. לא רוצים. לא מעוניינים שיכנסו לתוך החצר שלנו אנשים,

מיטל להבי:

אני מבקשת שתגידי לי איפה, כי אנחנו לא יודעים על שום שטח פרטי שאנחנו לוקחים.

אילנה רבינוביץ:

צמוד לבית ספר גיבורי ישראל.

מיטל להבי:

השטח הפרטי איפה שכולם עוברים היום?

אני מחזירה לך אותה. לא יעברו שם יותר. בגלל זה מזיזים את הגדר. מה שגילינו זה שאנשים משתמשים בשטח הפרטי שלך בחצר שלך.

גברת, אם היו עוברים אצלי בחצר, לא היה אכפת לי נגיד. יום אחד מישהו היה קונה את הדירה שלי והיה אכפת לו. פתאום היה שם גדר והיה אומר – אל תעברו פה יותר. ובגלל שזה שטח פרטי, לא הייתי יכולה לעשות לו כלום.

אנחנו היום משתמשים בחצר שלך באופן לא חוקי. אנחנו מחזירים לך את החצר ולא ישתמשו בחצר שלך יותר. להיפך, את מרוויחה.

אילנה רבינוביץ:

כל הדיירים מתנגדים.

מיטל להבי:

אין לכם מה להתנגד. אם עורך הדין שלך יבין מה אנחנו עושים הוא לא יתנגד. אנחנו מחזירים לכם את השטח שלכם.

עופר רמתי:

אני קודם כל רוצה לבקש סליחה ממיטל, מכל אלה שלא הגיעו, כי השעה ארבע היא לא שעה נוחה. אנשים לא צריכים לעזוב עבודה בשעה שתיים. ביקשתי ממנה לאחר את זה לחמש, חמש וחצי, לא הלך. אנחנו לא קיבלנו כאן שום תוכנית תנועתית לגבי רחוב בת ציון. אנחנו לא יודעים מה רחוב הרחוב יהיה, מה רחוב המדרכות, מה רחוב שבילי האופניים. לא יודעים, לא שמענו. וכשאת שואל כבר הרבה זמן – מי מציג את תוכנית התנועה? אגף התנועה בורח מאחריות. אומרים לי – מהנדסת שרון דוידי תציג. עד עכשיו לא הציגו, לא יודעים בדיוק מה קורה. כשאני ביקשתי לקבל, שהתושבים שמגיעים לכאן, מי שמסוגל היה להגיע, יקבל כמה ימים קודם הביתה את הדברים וילמד, אז יכול להיות שחלק מהשאלות לא היו נשאלות כאן וחלק מהשאלות שלא נשאלו כן היו נשאלות. אמרה לי מיטל – לא, אנחנו לא נותנים. מנהלת הרובע לא נותנת כי היא לא בעניין הזה בכלל, זה לא אירוע שלה.

יש את הנושא של הרמזורים, הרמזורים ברחוב יצחק שדה וברחוב לה-גרדיה. זה כביש סואנים, נוראים, ואי אפשר לצאת עם תוכנית מבלי שיידעו אם מאשרים כן או לא. אמר לי מישהו בעירייה – לא יאשרו, אז נדבר על זה אי שם בשנת 2013. אמרה לי מיטל להבי בשיחת טלפון אתמול או שלשום, אמרה לי בפירוש – אנחנו נתחיל בכל מקרה, עם רמזורים או בלי רמזורים, נעשה קטע קטע.

נושא בת ציון כבר אמרתי. אני מבקש לדעת כאן רחוב נתיבי האופניים ברחוב בת ציון, רחוב המדרכות, רחוב הכביש. האם הכביש יהיה דו-סטרי כמו שהוא היום או חד-סטרי? כי לי יש מסמך ביד מגב' שרון דוידי שהכביש יישאר כמו שהוא, זאת אומרת יהיה דו-סטרי, אחרי שירידו משם מהכביש. זה נושא אחד.

יש נושא של עמוד חשמל בשד' יד לבנים 20, ליד בית ספר גיבורי ישראל. האם עמוד החשמל הזה, הנוראי, שעומד שם כבר עשרות שנים, יורד, יוזז, או שהשביל עולה עליו? מישהו צריך לתת את הפיתרון לעניין הזה.

מיטל להבי:

שאלת:

← אחד – לגבי הרמזורים,

← אחד לגבי חתך הרחוב של בת ציון

← והשלישי לגבי העמוד.

פשוט רצינו לדעת מה השאלות, שאני אתן לך תשובות.

אני מתחילה את הסיבוב הפעם, כדי להקל, עכשיו מתחיל סיבוב מפה לשם. אנחנו מתחילים סיבוב חדש.

שרה מילוא:

בפתח דברי אני רוצה להגיד דבר נוסף. קודם כל, מיטל, אני מתנצלת בפניך שלא הודעתי לך על בואו של מר ישראל גודוביץ. האמת היא שהוא הכין מצגת ונודע לי רק היום, כך שלא ידעתי שאני צריכה להודיע. אני מתנצלת. זה דבר ראשון.

לפני שאני מדברת, אני רוצה לתת הערה לסדר היום ולומר שהשעה ארבע היא שעה בהחלט לא מוצלחת לקיום כנס כזה, בגלל שהרבה תושבים לא נמצאים.

לכן, מה שאני חושבת ומבקשת ורוצה לעשות, אני מציעה שאנחנו התושבים נארגן כנס נוסף והפעם בשעה שאני אדאג שכל התושבים שנוגעים בעניין הזה יופיעו, ואנחנו נזמין אתכם לכנס שלנו, שבו אנחנו נראה את המצגת שלנו ואת הבעיות שאותן אנחנו רואים בעיניים שלנו, על מנת לקבל מכם את התשובות. המצגת שלנו תינתן לכם מראש כך שתוכלי, מיטל, להגיע אלינו עם תשובות מוכנות.

מיטל, דבר נוסף אני רוצה להגיד לך, אני מלפני פסח, מאז הפגישה הראשונה שהיתה לנו בנושא הזה, צלצלתי אלייך וביקשתי אותך לבוא לסיור בשטח עם נציגי התושבים. לא קבעת איתנו, לא ענית לנו על זה. אמרת לי – כן, אני אבוא לשטח. ואז, בדרך מקרה נודע לי, שביום הסיור של ועדת תכנון ובנייה עשית סיור חטוף עם שרון,

מיטל להבי:

זה לא היה קשור לסיור של ועדת תכנון ובנייה. מה קרה לך? מה פתאום?

שרה מילוא:

אני יודעת שזה לא קשור, אבל את היית בשטח. אני חושבת שהיית צריכה לצלצל לי, להגיד לי – 'שרה, אני באה לסיור, אני מבקשת את נציגי התושבים לסייר איתי בשטח'. כי מה ששרון יכולה להצביע לך על בעיות, זה לא הבעיות שאולי אנחנו יכולים להצביע. זה פשוט הערה לסדר היום.

אני חוזרת ומבקשת, מיטל, תיקחי לתשומת ליבך את זה. אני אנסה לארגן כנס רציני של התושבים ואנחנו נזמין אתכם.

ישראל גודוביץ:

אני רוצה מילה אחת להגיד, רק דקה. קודם כל, אני נורא מודה לשרה שפנתה אלי בעניין ייעוץ ואני מקווה שאת מסכימה לזה וגם אתה. זו הזדמנות לרענן יחסים. אני רוצה להגיד לכל אלה שנמצאים כאן וגם לכבוד הרב -

אתה מהשכונה שזה טוב, על השאלה - אתה בעד שביל אופניים או נגד - זו תשובה, ואני מבקש סליחה ממך, אם יש לך אחות שעוסקת באיזה מקצוע. זה משהו שאי אפשר לענות עליו.

העניין הוא, שכולם בעד. באמת, כולם בעד. כולם בעד ראות ירוקות, צירים ירוקים. רק דבר אחד, המרחב הציבורי, מיטל, הוא מצומצם נורא. הוא כל כך מצומצם שזה כמו סיפרו העז. אין מקום, לא לקורקינט, כל כך צודקים אלה שאמרו - שבילי האופניים משמשים לטוסטוסים, לקטנועים, ל'פראי אדם' אחרים ואפילו לסקייט-בורד. זה כל כך קשה לעשות מרחב קטן.

הדבר הכי חשוב זה שאני רוצה להזהיר את כולם, אני הייתי עכשיו ברומא, נפגשתי עם מהנדס העיר ושאלתי אותו - למה ברומא, ברומא מזג האוויר לא גרוע, כבישים רחבים, אין שבילי אופניים בני. אין שבילי אופניים. ואז הוא אמר לי - לכם יש? אני אומר לו - אצלנו היום זה להיט. אז הוא אומר לי - תגיד לי, מישהו בדק את זה מבחינה רפואית? בדקת? אז עכשיו אני רוצה רק פשוט שתדעו, שבילי אופניים אין ברומא ואין בעוד כמה ערים בגלל ה-pollution. ואני אומר לכם, אם מישהו יבדוק את זה, כמות החנקן והפחמימות הגרועות שרוכבי האופניים נושפים, אני אומר זהירות, אתם מסכנים את בריאותכם. תודה.

עדנה מגן:

הבת שלי דיברה, אבל היא לא אמרה הכול. אני רוצה שישלחו לכל הדיירים את המצגת, שיראו את זה והם יבואו להתנגד לזה. ולא לעשות 'אמבוש' על הגב של האנשים.

מיטל להבי:

תקבלו העתק של המצגת. בינתיים אנחנו אומרים לכם שאתם מרוויחים. תחשבו אחרת - תבואו אלי. עוד מישהו פה? תודה.

עדנה מגן:

את החצר מכניסים גם כן,

מיטל להבי:

מוציאים את החצר שלכם, לא מכניסים.

אני רק רוצה, כולם פה מדברים על אופניים, אופניים, אופניים, אני נורא מצטערת, יש לי בקשה אליכם, אל תקראו לזה שביל אופניים, כי אם זה היה שביל אופניים היה עומד פה משה טיומקין ולא מיטל להבי. זה לא שביל אופניים. זה ציר ירוק, ציר קהילה. אני אגיד לכם מה זה ציר ירוק - רחוב דיזנגוף הוא ציר ירוק. אתם

עמוד 21 מתוך 31

יודעים למה? בגלל שיש הצללה ויש מדרכות רחבות ויש תחבורה אלטרנטיבית לכלי רכב פרטי, ואין שביל אופניים. ואם תיכנסו לאתר האינטרנט שלי, יחד עם תלמידים מבית ספר פורטר, אנחנו בנינו מדדים למה שנקרא רחובות ברי קיימא. איך לעשות צמחיה חוסכת מים, ואיך להשתמש באנרגיה אלטרנטיבית בשביל, ואיך לעשות אותו מחומרים ממוחזרים, ואיך למחזר את הפסולת שלו, ואיך לעשת ניהול רחוב ושיתוף ציבור, ואיך לעשות תיאורה חוסכת והכול. ואחד המדדים בציר ירוק הוא שביל אופניים. הוא לא המדד העיקרי. ופה לא מדובר בשביל אופניים, כי אחרת זה היה משה דיין. ומשה דיין הוא לא ציר ירוק, כי אין בו צל ואין בו את אותה אווירה של ירוק שאנחנו נקנה לציר שלכם. אתה הדובר האחרון ואני נכנסת לתשובות.

שלומי:

שלום, אני שלומי, אני ועד הבית של הבניין שסמוך לבית ספר גיבורי ישראל. אנחנו לא ידענו מה הולך להיות בזמן האחרון. רק בימים האחרונים שמעתי שיש פה אסיפה. גם בשעה ארבע שזה בעייתי, כי אנשים שעובדים לא יכולים להגיע. אני גם איחרתי בגלל זה. זה באמת קשה. אנחנו לא יודעים מה הולך להיות אצלנו. יש לנו גדר, אומרים שירידו לנו אותה. מצד אחד די שמח שתהיה הפרדה בין הבניין ויעברו שם אנשים שלא בשטח שלי. אני עשיתי מחסום שלא יעברו אופנועים, אבל נראה לי שיהיה לי שם שביל אופנועים. ואם אני אשב בסלון בערב ויעברו לי אופנועים מתחת לבית, זה לא יהיה נעים.

מיטל להבי:

מה הכתובת שלך בדיוק?

שלומי:

יד לבנים 20. אני באמת לא יודע איך תוכלו למגר את זה. יש ליד בית הספר חברת אופנועים, הם טסים שם בין השבילים ונראה לי שזה לא הולך להיות נעים. ואם יעברו שם אופנועים, לא שווה כל הציר הירוק הזה. ככה שיעברו שם אנשים זה באמת מבורך.

מיטל להבי:

אני רואה פה נציגי ארגונים. יש מישהו מנציגי הארגונים שרוצה לדבר לפני שאני לוקחת את רשות הדיבור? בבקשה.

יעל זילברשטיין:

שלום לכולם. אני יעל זילברשטיין, אני המתכנתת הסביבתית של קהילת תל אביב יפו של החברה להגנת הטבע. אני רואה שאני הנציגה היחידה של הארגונים הירוקים. ואנחנו, אני אדבר ככה בשם כללי על אנחנו, באמת רוצים לברך את הפעילות המאד מאומצת שנעשתה בהקשר הזה של הציר הירוק. אני גם מסכימה עם מה שנאמר כאן, שהתושבים מבינים שהשביל ייטיב איתם וצריך לפתור את הבעיות הנקודתיות. ברור שיש ויתורים מסוימים במרחב הציבורי שצריך לעשות בשביל המטרה הזאת, הציר הירוק, שבעצם ישמש את כולם, לא רק את האופניים, גם הרבה את הולכי הרגל. והפרדה הזאת שנעשתה עם הנושא של המכוניות, בעיה ידועה בעיר, של צירי אופניים וצירים ירוקים, נפתרת במקרה הזה.

אנחנו בדרך כלל מאד שמחים לראות תושבים מעורבים. אני חושבת שהמפגש הזה מביא הרבה אמוציות. תושבים שאכפת להם ותושבים שרוצים להיות מעורבים, זה משהו שאנחנו תמיד מעודדים ותומכים בזה. כל העושים במלאכה – ברכות, ואנחנו מקווים לראות שבילים כאלה וצירים ירוקים נוספים מתוכננים בצורה כזאת גם בשכונות אחרות. והלוואי ותל אביב, שמובילה בנושא הזה, יראו גם ערים אחרות וילמדו ממנה.

עופר רמתי:

אני רמתי עופר משכונת ברבור תל אביב. אמנם אני לא מיד אליהו ממש, אבל היא במרחב הזה. יש הרבה פה שהצביעו בעד והכול, גם אני בעד, בעד כל הצירים הירוקים. אני לא יכול להיות נגד, למה תמיד הייתי באיכות הסביבה. אבל מה? אתם צריכים לרשום לכם ולא לסמן רק V על הפרויקט שלכם, אלא לרשום אכיפה. אם לא תהיה אכיפה שום דבר פה לא יעבוד. ה-V, אתם יכולים למחוק אותו.

מיטל להבי:

אז אני אתחיל ממה שאתה דיברת עליו. הנקודה של אופנועים שנוסעים על צירי אופניים או על חוף הים או בכל מיני מקומות שאסורים על פי החוק, דיבר ישראל גודוביץ, אמר קודם, זה אסור על פי החוק, היא נקודה כואבת, מוכרת לנו והיא נקודה שלצערי הרב לא נמצאת בשליטתנו אלא בשליטת משטרת ישראל, כי זו אכיפה על עבירה פלילית ולא עבירה מנהלית. הלוואי וזה היה עבירה מנהלית, אנחנו היינו אוכפים אותה. לאור זה שבאמת זה מדאיג את התושבים ומה שיגידו, אני הקשבתי לכל מה שאמרו כל החודשיים האחרונים, ובגלל זה גם היו מפגשים, ומה שהמפגשים האלה לא ענו לכם אני חיפשתי את התשובות. אני כתבתי מכתב ליועץ המשפטי, שאלתי אותו מה ניתן לעשות, ענה לי – זו עבירה פלילית/לא מנהלית/לא בסמכותנו/כן בסמכותנו. אמרתי לו – איך נהפוך את זה לסמכותנו? מה שהובטח לי על ידי המערכת העירונית זה, כשאנחנו נפתח את השבילים האלה, אנחנו נעשה מה שעשינו בשבועות האחרונים בחופי תל אביב. היה מבצע אכיפה מוגבר של משטרת ישראל עם הפיקוח העירוני, הציבו שם ניידות, שוטרים וכו'. תפסו את כל אלה שעשו את העבירות. ובמשך תקופה פשוט היתה אכיפה מוגברת באזור מסוים. אי אפשר להבטיח את זה לכל החיים. אני אומרת, לתקופת החינוך הראשוני. אני אומר לכם שאני פעם הזזתי מכולות של שוק הכרמל מליד הבית שלי.

ואמרו לי – מה יקרה? הסוחרים ימשיכו לזרוק. ובאמת הסוחרים המשיכו לזרוק את הפסולת באותו מקום שהיתה מכולה כי הם היו רגילים. ואז שמנו פיקוח ומשמר, ובמשך שבועיים היה לי פיקוח, היה לי תקופה מסוימת מה שנקרא אכיפה מוגברת, והם לא חזרו לסורם, הם התחנכו. אני מאמינה שאפשר לחנך, גם באמצעות תושבים, גם באמצעות אכיפה וגם באמצעות פיקוח.

אני אגיד לכם יותר מזה, אני לא מוותרת על הרעיון שזו צריכה להיות אכיפה בסמכות עיריית תל אביב. אני גם חושבת שאם המשטרה לא יכולה לאכוף גם את הנסיעה של רכב פרטי על נת"צים וגם את הנסיעה של אופנועים על שבילי אופניים, עיריית תל אביב מוכנה לעשות את זה לגמרי. ואנחנו במקרה הזה, מעבר למבצע אכיפה עם משטרת ישראל, אני אומרת גלוי, אני הולכת לקחת את זה על עצמי כהצעה להוביל אותה בכנסת. כי אני חושבת שאיפה שהמשטרה לא יכולה לבצע, לפחות שתיתן לנו את הסמכות. אנחנו גם נרוויח את הקנסות לקופתנו ונוכל לממן את כל התהליך. ואין סיבה שזה לא יקרה.

שרה מילוא:

מיטל, 50 שנה מנסים לכפות על הנהגים ביצחק שדה לא לטוס, לפחות 10 שנים מנסים לאכוף על הנהגים שיוצאים מרחוב אנילביץ', לא לפנות שמאלה, ניידות עומדות שם ועוד. זה לא פשוט.

מיטל להבי:

אני לא אפתור לך את כל בעיות התחבורה, אני לא ממונה. שאלתם אותי על אופניים בשבילי אופניים. אני אומרת לך כבר עכשיו, עמדתי היא שגם אם אופנוע נוסע על שביל אופניים, זה שהאופנוע לא בסדר לא אומר שהציר לא נחוץ ובמשך הזמן נקנה הרגלים גם לנסוע על אופניים וגם שאופנועים לא ייסעו על השבילים האלה.

אני אענה שאלה שאלה. שרה, כל החודש היית אצלי במשרד יום יום פעם ביום, יום יום פעם ביום הגברת הזאת היה אצלי, אם אתם רוצים פעם שתעצור פרויקט, תקדם פרויקט, יש לה יכולות בלתי נדלות. באמת מגיע לה מחיאות כפיים. ואני רוצה להגיד לכם עוד משהו, היא גם עזרה והיא גם השפיעה. כי חלק מהתוכניות השתנו בעקבות זה שהיא נכנסה לחדר יום יום ואני אמרתי, אלוהים ישמור, מה מחכה לנו. והגברת הזאת היתה צריכה ללכת קבוצה קבוצה, שכונה שכונה, בית ספר בית ספר, כי אני אמרתי לה – את חייבת לעשות לי שיתוף ציבור לפני שאני מגיעה. את חייבת לפתור את הבעיות לפני שאני באה. והיתה פה עבודה מאומצת, חלק בזה זה מאימת שרה מילוא. באמת מגיע לה. רק לטובה אני אומרת, כי את מזכירה לי אותי לפני שנהייתי חברת מועצה, יש לך עתיד.

בואו ניקח דבר דבר.

בת ציון – אני מסתכלת עליכם בכאב הכי גדול, ואני רוצה להגיד לך משהו. פעם אחת באו אלי רחוב בלוך, וזה לא היה מזמן, ובא אלי מצביע שלי, באמת מצביע שלי, ואמר לי – מיטל, אני מ-מר"צ ואני מצביע שנים ואני מארגן את כל הרחוב עכשיו נגדכם. מה? מורידים לנו את החניות. הראשונים שיצאו נגד זה, זה היה "עיר לכולנו". הם שכחו שהם בכלל בעד שבילי אופניים ואנחנו היינו צריכים להרים טלפון לתנועה הירוקה שהיתה חברה איתם כדי שיתקנו את חוות הדעת שלהם. כאב לנו הלב. הורדנו 60 מקומות חניה בבלוך. לא היה מה לעשות מפני שאנחנו ראינו בזה חלק מאסטרטגיה שמשנה את הדרך של העיר. אני אומרת לכם שכשאנחנו נחבר את מזרח העיר לים, כמה חניות אנחנו נדלג בבוגרשוב? כמה ירביצו לנו? כמה בערך? - 30-40 חניות יירדו מרחוב בוגרשוב באזור שהוא יותר צפוף. 8 חניות יורדות באזור הזה. ואני שמעתי את מה שאתם אומרים, שזה לא רק העניין של ה-8 חניות, אלא העניין של היכל נוקיה.

ואני רוצה לומר לכם שאיזה ערב ביקרתי את סטלה אבידן, בחורה מהשכונה, ועשיתי 'רונדלים' ו'רונדלים', והיא אמרה לי – לכי לרחוב הזה ולרחוב הזה – ולא מצאתי חניה.

אני לא אומרת ולא מבטיחה כלום, אבל אני אומרת משפט אחד, מה שקורה עם נוקיה, ולא רק עם נוקיה, גם עם בלומפילד, הוא לא תקין ולא בסדר בעומסים שהוא מטיל על השכונה. במסגרת העבודה שלי על ירוק עסקים בעיר פיתחנו מודל שאמור לייצר 'שאטלים' מרכבת ההגנה ורכבת השלום ל-מע"ר של רוטשילד. גייסנו בנקים. אנשי הבנקים יבואו עם 'שאטלים' במקום עם אוטו פרטי. יש לנו כבר 600 מכוניות שאמורות לרדת.

במסגרת זה שכל מיני התקשרו בעקבות הפרויקט, גם מרמת החייל רוצים אותו, עלה לנו הרעיון לבדוק אפשרות לייצר את הפרויקט הזה גם עבור אירועי שיא בתל אביב. זה לא יקרה בדקה. צריך לשבת עם ארגוני הספורט ולראות איך עושים 'שאטל' ששתי קבוצות כדורגל יושבות ביחד ולא הולכות מכות בדרך למשחק או אחרי המשחק. אבל אני מודיעה לכם כבר שיש תאריך לישיבה אצל המנכ"ל, 3 חברי מועצה, טיומקין שאחראי על התחבורה, אנוכי שאחראית על רעיונות וסולר שאחראי על הספורט, בדיוק כדי לנסות לייצר את הדבר הזה. לא בשביל הרחוב שלך, אלא באמת מפני שכל האזור הוא בלתי אפשרי. זה לא יקרה ביום. אבל אם אנחנו נתחיל עם שבילי אופניים ונמשיך ל'שאטלים' ונתחיל להחדיר את התפיסה שרכב פרטי זה לא חובה שייכנס לעיר, במיוחד לא של חיצוניים, של תושבים כן, במיוחד לא של חיצוניים, נסגל תרבות אחרת. ואני מאחלת לכולנו שבשביל הנכדים ובשביל הילדים תתחיל התרבות. גם אני לא נוסעת על אופניים מי יודע מה, אנחנו באותה תרבות שקשה לנו קצת.

בת ציון – 8 מקומות חניה – אין לי מה להגיד חוץ מאשר את האמת. בגלל האסטרטגיה שאנחנו לא רוצים חניה ליד שביל ואנחנו לא רוצים דלת נפתח על הילד, ובגלל שזה ציר קהילתי ולא ציר יום יומי, ובגלל שאנחנו חייבים לעשות את הציר הזה בטוח - לא תהיה ברירה אלא לוותר על 8 מקומות חניה.

לעניין בית הכנסת – הרב זעפראני,

הרב שלמה זעפראני:

בבת ציון - אני לא חושב שזה נכון. זה לא כביש מהיר, זה כביש איטי, אפשר לעשות את זה כמו מדרחוב, שנוסעים לאט, שהתנועה לא תהיה מהירה.

מיטל להבי:

שומע אותך מנהל אגף בת"ש. אני מבינה שאמא גרה באזור ואני מבינה שאתה מכיר אישית את מצוקת החניה ואת הצורך להוריד קרוב את הסל. אני רק אומרת לך שאין פה מישהו אחד שגר פה, שיש לו חניה ברחוב או אין לו חניה ברחוב, שלא מכיר את מצוקת החניה בעיר תל אביב יפו.

הרב שלמה זעפראני:

אבל עם כל המקטעים - אין בעיה של חניה, כאשר פה במקטע הזה - יש לו בעיה של חניה.

מיטל להבי:

לא, בכל המקטעים יש בעיה של חניה, אבל זה המקום היחידי שאנחנו מורידים חניה. ופה אני מסכימה איתך.

הדבר השני, הרב זעפראני, דיברת על בית הכנסת. אני אמרתי לך שמה שניסינו לעשות, העתקנו את השביל מהצד של בית הכנסת, בעקבות פגישה שהיתה שם, לצד השני, והרחקנו אותו, מתוך כבוד למוסד, ולהיפך, ממש עשינו את מה שאפשר לעשות בעניין הזה.

הרמזורים - אני חושבת שהגברת הזאת אמרה בצדק, שאת הרמזורים האלה צריך לא בגלל האופניים, גם בגלל הולכי הרגל. את הרמזורים האלה צריך כדי שיהיה לכם רצף בשכונה. הכי קשה לי לראות שכונות, שתסלחו לי, כבישים ואוטוסטראדות יוצרים בינם לבין השכונה השניה גבול. וזה קורה בהרבה מקומות בעיר וצריך באמת להילחם בתופעה הזאת באמצעות הנגשה של הרחובות הקשים האלה. בית ספר גיבורי ישראל - אתם קיבלתם את התשובות? כרמלה, את קיבלת את התשובות, מספקות? את תמשיכי איתנו. עינת תשלח לך את הפרויקטור, ועלי אחר כך תקציב 2013.

אני מבקשת עם הגברות האלה שחששו שלוקחים להן שטח, לדאוג להעביר להן תוכניות כדי שהם יראו שהם הרוויחו שטח. אתם הרווחתם שטח. עמוד חשמל בבית ספר גיבורי ישראל - האמת היא שאנחנו לא יודעים בדיוק על מה אתה מדבר.

יעקב רנר:

מה הבעיה?

מיטל להבי:

רשמנו. ייבדק. אתה אמנם שלחת לי מייל לפני יומיים על עמוד החשמל. רנר יש לו שיטה, הוא שולח מייל, מקבל תשובה על משהו אחד, אז הוא כותב מייל עם משהו אחר. מקבל מייל על המשהו האחר, לא יעזור, ביום האחרון הוא ימציא לי סוגיה חדשה. אז לסוגיה האחרונה שיצרת, אין בעיה, אני מבטיחה שרנר יקבל תשובה. עוד שאלה שלא ניתנה תשובה זה איך אנחנו מבטיחים שהרחבת, מה שנקרא חתך הרחוב, לא תנוצל בעתיד ליצירת דרך - זה מה ששאלה גברת פה.

קריאה:

כלל השביל עצמו.

מיטל להבי:

כל השביל עצמו. אני אומרת, אנחנו עושים עכשיו בתוך חורשה שביל להולכי רגל ושביל אופניים. היא חוששת שיום אחד מישהו יגיד - יש פה כבר דרך, בוא נעשה ממנה כביש. אני חושבת שהציר הירוק מגן דווקא על החורשה, אבל אני חושבת שזאת שאלה מאד מאד חכמה, היא יותר עמוקה ממה שאפשר לענות עליה כרגע. אבל ב-DNA של כל צירי האופניים צריך להיות מסוגלים לענות לשאלה הזאת, ונבנה את זה ביחד. זאת שאלה שאנחנו ניקח עליה תשומת לב. תודה. מישהו מרגיש שלא קיבל תשובה?

קריאה:

מה קורה בבת ציון?

מיטל להבי:

רוחב כביש בת ציון, רוחב מדרכה - תקבלו סקיצה ותוכניות. תקבלו את הנתונים. תקבלו את התשובות. אם מישהו רוצה להתכנס סביב שולחן אחד שנקרא שולחן בת ציון, נשב עכשיו, נפתח את התוכניות ונענה לו עכשיו. רק שזה לא יטריד את כולם. אין לי בעיה לעשות עכשיו שולחן מענה לבת ציון. נשחרר את האחרים - נענה לתשובה הזאת.

אכן תהיה הפרדה בחלק מהמקומות בין אופניים להולכי רגל, כמו בגינה שהראיתי לכם, לא בכל מקום.

קריאה:

לגבי הקטע של האכיפה של האופנועים, בהתחלה אתם באמת תתנו, וזה אולי יחנך. אבל אני חושבת שאולי כן צריך לתת את הדעת לשים את הגדר המשולבת. כי אצלנו ברחוב המערכה אנחנו שמנו את זה וזה,

מיטל להבי:

גדר משולבת – אנחנו נבדוק את זה כפיתרון פיסי. אני מודה גם למשה בלסנהיים שהגיע, אלא אם כן יש לך מה להגיד משהו.

איתי הורביץ:

שמי איתי הורביץ, אני תושב יד אליהו, אשמח גם להגיד כמה דברים.

מיטל להבי:

יש פה תושב שלא דיבר, ישב בשקט. שאל אותי אם בסבב הסופי יוכל לדבר. אנא תקשיבו לו. אני אפילו לא יודעת מה הוא רוצה להגיד, בעד או נגד.

איתי הורביץ:

ראשית אני רוצה להגיד גם, למרות שאין דברים מושלמים בחיים או יש מעט מאד, הפרויקט הזה הוא משהו חיובי מאד לשכונה ולעיר, על אף שיהיו בו בעיות. אפשר לדעת מראש שיהיו בעיות. אני רוצה לברך על רמת שיתוף הציבור פה שיורדת לרמת הגדר והעמוד. זה דבר מצוין ואני מקווה שזה משהו שיוטמע הלאה.

מה שקורה פה זה חלק ממהלך של שינוי בחשיבה עירונית על בכלל המרחב שמסתובבים בו. וזה הולך יחד עם צעדים שננקטו כבר. בשדרות החיל, מי ששם לב, הרחיבו מדרכות על יד מעברי חציה כדי שלמכוניות יהיה צר יותר וזה יהיה בטוח יותר, וזה נעשה במיוחד על יד בתי ספר. שמו שלטים של מהירות 30 קמ"ש, שאמנם שלטים לא עוזרים הרבה, אבל זה צעד בכיוון וזה מלווה גם בצעדים פסיים שאני מקווה שימשיכו. והשביל הזה, כמו שנאמר נכון, האופניים הם לא המוקד ויש פה לא מעט עדיין אני רואה מבוגרים שהולכים עם עגלה לשוק התקווה ומהלכים כמו אלה משרתים אותם לא פחות מאשר את רוכבי האופניים. גם את הילדים לבתי הספר וגם את המבוגרים שכבר מישהו אחר צריך לדחוף אותם על כיסא גלגלים, זה ישפר את איכות החיים שלהם גם. ובהקשר הזה, היה לפני כמה שנים באיזה פיילוט שנעשה, היה פרויקט של בתי הספר שעירוני ט' השתתף בו, של חינוך לשימוש באופניים לבתי ספר. אני מקווה שיחד עם הפרויקט הזה גם בצד החינוכי, עם בתי הספר, גם התיכונים, גם היסודיים, זה יחזור ויוחיה.

נקודה אחרונה, פחות רלוונטית לציר, בנושא של רשת לשבילי אופניים, עדיין יש הרבה קשרים שצריך לקשור. למשל, ציר אורך מערבי ברובע 9 היה מאד עוזר. וגם לגבי הקשרים מעבר לאיילון, אבל זה נושא נפרד. תודה רבה.

מיטל להבי:

עובדים על ציר מזרח מערב. ואני רוצה להגיד לך גם, בגלל שעבדתי או שאני עובדת בתור מטרת שליחות על ציר קדרון, שמתחבר בין יפו לפארק דרום, וזה מחבר גם את חולון וגם את בת ים שם, ולמעשה כל השבילים האלה זה החזון של נעמי אנג'ל מתכנתת המחוז. הלכתי לנעמי ואמרתי לה – יש לך חזון, בואי תעזרי להגזים אותו. אז נהיה עכשיו צוות מחוזי, שגם דואג לחבר בין שבילי האופניים של תל אביב לרמת גן, לגבעתיים אין בכלל שום שביל, צריך להמציא אותם, ופתאום נהייתה שיחה בכל המטרופולין על שבילי אופניים. ואני אומרת לכם, מה שתל אביב עשתה כשהיא פרצה דרך עם השביל הראשון, יהפוך להיות אורח חיים שידביק את כל המטרופולין ואני מאחלת לעצמנו שזה יקרה, גם במזרח העיר.

סיכמנו את הדיון. קלטנו את הבעיות שנאמרו. יש לנו עכשיו לארגן שולחן. יש שולחנות. אם יש אנשים שמרגישים שעל הנושא הספציפי שלהם הם רוצים לדבר, כמו הגברת הזאת עם התוכניות, אז היא תקבל את התשובה על תוכניות בצורה מסודרת. זה מה שאנחנו יכולים להגיד.

שרה מילוא:

מיטל, אני רוצה להגיד לך עם כל הכבוד דבר אחד, אנחנו לא נסכים שאתם תעשו הפרד ומשול ביד אליהו. אתם לא תחלקו את התושבים לפי קטעים של המסלול. אתם לא תפנו לבניין 20 מבלי להתייחס לשאר התושבים. יד אליהו היא שכונה אחת, שהיא משתרעת מביצרון עד שכונת התקווה, עד איילון. אנחנו שכונה בת 16,000 תושבים, שאני חושבת שצריכים להתחשב בנו ולשמע אותנו. זה דבר אחד. אני רוצה רק להגיד לנוכחים כמה דברים בצורה הכללית של כל הסיפור הזה.

מיטל להבי:

חילקתי את הדף של גודוביץ לכולם. הדף הזה מדבר על רשת תוכנית אב לאופניים. אני חושבת שאין תוכנית אב יותר טובה מהתוכנית שהוצגה לכם.

שרה מילוא:

אתם לא עשיתם תוכנית אב.

מיטל להבי:

עשינו תוכנית אב.

שרה מילוא:

לא עשיתם תוכנית אב. יד אליהו זה לא תוכנית אב.

ישראל גודוביץ:

מיטל, זה פשוט לא. אני רוצה להגיד לך משהו.

מיטל להבי:

אני שמחה שישראל גודוביץ, מהנדס העיר לשעבר, בא לפה. ראינו את הנייר שהוא חילק. הוא רוצה ממני שאני אענה לו על תשובות שהוא לא ענה כשהוא היה מהנדס עיר. אני חושבת שלאט לאט, באמצעות מספר דגמים של שבילי אופניים, אנחנו נייצר מציאות חדשה. עם כל הכבוד, בילינו כאן שעתיים. אני לעולם לא מחזיקה בכנס יותר משעה וחצי עד שעתיים, כי חצי מתפזרים, ואז סוג מסוים של אנשים נשמע ואחרים לא.

תודה רבה לכולכם. אותם אנשים שהבטחתי להם תשובות המשכיות – יקבלו אותן.

*** הישיבה נעולה ***

להבני מיטל
סגנית ראש העירייה